

stantibus (Latin: “things standing thus”) which basically means that the statement is legitimate as long as things are not changed. While talking about that deal we are talking about actors who completely disappeared soon after. Gorbachev was not there anymore, and neither was his country. They neglected what happened later, but things began to change, and agreements began to change. So as soon as the hypothetical “promise” was given to the Soviet Union and Russia is another country, it’s rational to claim that if there is no Soviet Union then there is no promise.

References

1. “Eurozone Crisis as Historical Legacy. The Enduring Impact of German Unification, 20 Years On” by Mary Elise Sarotte (September 29, 2010). URL: <https://www.foreignaffairs.com/articles/western-europe/2010-09-29/eurozone-crisis-historical-legacy> (date of access: 25.04.2024).

2. “A Broken Promise? What the West really told Moscow about NATO expansion.” By Mary Elise Sarotte. URL: https://scienzepolitiche.el.uniroma3.it/pluginfile.php/72765/mod_folder/content/0/Sarotte%20on%20NATO%20expansion.pdf?forcedownload=1 (date of access: 25.04.2024).

3. “The Myth of a No-NATO-Enlargement Pledge to Russia” by Mark Kramer (12 Mar 2009). URL: <https://doi.org/10.1080/01636600902773248> (date of access: 25.04.2024).

4. “Correspondence. NATO Enlargement – Was There a Promise?” Published by The MIT Press by Mark Kramer, Joshua R. Itzkowitz Shiffrin, International Security, Volume 42, Number 1, Summer 2017, pp. 186-189. URL: <https://muse.jhu.edu/article/667395> (date of access: 25.04.2024).

5. Ukraine, Russian Federation, United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and United States of America. Memorandum on security assurances in connection with Ukraine’s accession to the Treaty on the Non-Proliferation of nuclear weapons. Budapest, 5 December 1994. URL: <https://treaties.un.org/doc/Publication/UNTS/Volume%203007/Part/volume-3007-I-52241.pdf> (date of access: 25.04.2024).

УДК 341.1(043.2)

Бойко О.В., здобувач вищої освіти
третього (освітньо-наукового) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: **Макеєва О.М.**, к. ю. н., доцент

ПРАВОВИЙ СТАТУС НОТАРІУСА

Інститут нотаріату – є одним із найважливіших інститутів правової системи, що забезпечує ефективний захист та правову охорону прав суб’єктів, основоположних свобод людини, законних інтересів у межах безспірної юрисдикції. Сучасне суспільство постійно зазнає змін, тому для

того аби якісно виконувати свої повноваження, а саме здійснювати охорону прав і законних інтересів тих, хто звертається за допомогою до нотаріуса, останній повинен відповідати вимогам часу. Саме тому тема дослідження є актуальною.

Повномасштабне вторгнення на територію України військ російської федерації внесло свої корективи у всі без винятку сфери суспільного життя, але незважаючи на це, існують процеси, які навіть війна не може призупинити. До таких належить, зокрема, і нотаріальна діяльність. Українські нотаріуси продовжують свою роботу з метою забезпечення потреб громадян у вчиненні нотаріальних дій.

Правовий статус нотаріуса визначено у Конституції України та законі України про нотаріат. У статті 3 Закону України «Про нотаріат» визначено поняття нотаріуса - це уповноважена державою фізична особа, яка здійснює нотаріальну діяльність у державній нотаріальній конторі, державному нотаріальному архіві або незалежну професійну нотаріальну діяльність, зокрема посвідчує права, а також факти, що мають юридичне значення, та вчиняє інші нотаріальні дії, передбачені законом, з метою надання їм юридичної вірогідності [1].

Згідно ст. 4 до переліку прав нотаріуса належать: витребувати від фізичних та юридичних осіб відомості та документи, необхідні для вчинення нотаріальних дій; одержувати плату за надання додаткових послуг правового та технічного характеру, які не пов'язані із вчинюваними нотаріальними діями, плату за вчинення інших дій, покладених на них відповідно до закону, а також за вчинення приватними нотаріусами нотаріальних дій. Також нотаріус має право складати проекти документів, виготовляти копії документів та виписки з них, а також давати роз'яснення з питань вчинення нотаріальних дій і консультації правового характеру. Крім того, чинним законодавством нотаріусу можуть бути надані й інші права.

Обов'язки нотаріуса відповідно ст. 5 вищезазначеного закону, полягають у здійсненні своїх професійних обов'язків відповідно до закону «Про нотаріат» і принесеної присяги, дотримуватися правил професійної етики; сприятти фізичним та юридичним особам у здійсненні їх прав та захисті законних інтересів, роз'ясненні прав і обов'язків, попередженні про наслідки вчинюваних нотаріальних дій для того, щоб юридична необізнаність не могла бути використана їм на шкоду. Також нотаріус повинен зберігати в таємниці відомості, одержані ним у зв'язку з вчиненням нотаріальних дій; відмовляти у вчиненні нотаріальної дії в разі її невідповідності законодавству України або міжнародним договорам. Крім того, він повинен дбайливо ставитися до документів нотаріального діловодства та архіву нотаріуса, не допускати їх пошкодження чи знищення; надавати документи, інформацію і пояснення на вимогу Міністерства юстиції України, його територіальних органів при здійсненні

ними повноважень щодо контролю за організацією діяльності та виконанням нотаріусами правил нотаріального діловодства.

Для підвищення рівня професійної майстерності нотаріус постійно повинен підвищувати свій професійний рівень, а у випадках, передбачених пунктом 3 частини першої статті 29-1 Закону «Про нотаріат», проходити підвищення кваліфікації; вести нотаріальне діловодство та архів нотаріуса відповідно до встановлених правил; виконувати інші обов'язки, передбачені вищезазначеним законом. Обов'язки нотаріуса допомагають забезпечити відповідну професійну поведінку нотаріуса під час вчинення нотаріальних дій, при наданні консультацій, ведення діловодства, зберігання архіву тощо. Зазначені вище обов'язки встановлюють ту міру і вид поведінки нотаріуса, які є необхідною складовою всього процесу здійснення нотаріальної діяльності.

Варто погодитися з Н.М. Денисяк, яка вказує про необхідність реформування інституту нотаріату, що дозволить закласти міцний фундамент для становлення і розвитку в Україні нотаріату латинського типу, який є світовим еталоном у сфері захисту прав та законних інтересів громадян [2, с. 552].

Від високої професійної підготовки нотаріуса залежить належне функціонування інституту нотаріату загалом. Професійна підготовка включає в себе не лише знання норм, що регулюють нотаріальну діяльність, але й обізнаність щодо норм інших галузей права, вивчення правозастосовної та судової практики тощо. Професійна некомпетентність або відсутність якісної підготовки нотаріуса, як наслідок веде до формування негативної громадської думки, зниження авторитету органів юстиції, а також може заподіяти шкоду правам та інтересам громадян, яка звертаються за допомогою до нотаріуса. Тому важливим обов'язком нотаріуса є постійне підвищення свого професійного рівня підготовки. Даний обов'язок нотаріус може виконувати шляхом будь-яких встановлених форм на власний розсуд, а також нотаріус зобов'язаний проходити підвищення кваліфікації.

Отже, правовий статус нотаріуса полягає у правах та обов'язках нотаріусів, що визначені чинним законодавством України. Державні та приватні нотаріуси України в умовах воєнного стану продовжують працювати та вчиняти невідкладні нотаріальні дії (засвідчувати довіреності, заповіти, засвідчувати справжність підпису на заявах, заводити спадкові справи), крім міст/районів, де така можливість відсутня у зв'язку з веденням активних бойових дій, а основною метою внесення змін у порядок нотаріальної діяльності є спрощення доступу фізичних та юридичних осіб до нотаріальних послуг. У сучасний переломний період становлення української державності та правової системи, розбудови громадянського суспільства важливе значення набуває удосконалення функціонування інституту нотаріату, що за своїм функціональним

призначенням покликаний забезпечити законність та правопорядок в суспільстві.

Література

1. Про нотаріат. Закон України від 2 вер. 1993 року № 3425-ХІІ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12/conv#n28> (дата звернення 23.04.2024).

2. Денисяк Н.М. Реформування інституту нотаріату в сучасних умовах євроінтеграції. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 1. С. 547-552.

УДК 342.7(73)(043.2)

Варава І.П., доктор філософії
Гельвельчук К.О., здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

БІЛЬ ПРО ПРАВА 1791 р. ТА ЙОГО ІСТОРИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ

Тема прав людини та їх утвердження в новітній історії займає велике і важливе місце. Сьогодні важко не погодитися з думкою багатьох дослідників про те, що Америка стала великою країною завдяки своїй Конституції та Біллю про права. Перші десять поправок до Конституції США, ввійшли в історію, як Білль про права. Трохи раніше, у 4 липня 1776 р. на II Континентальному конгресі було прийнято «Декларацію незалежності», автором якої став 33-річний адвокат Т. Джеферсон. Вартує уваги Преамбула до «Декларації», в змісті якої йдеться про невід’ємні права кожної людини, які подарував сам Творець. Серед найголовніших таких прав: право на життя, право на свободу та право на щастя. Документом утверджується такий важливий правовий принцип, що всі люди рівні, і жодна людина не може позбавляти іншу якогось із її прав [2, с. 62].

На початковому етапі американського державотворення батьки-засновники США закріпили в законодавстві основні принципи демократичної республіки. Всі основоположні документи містили прагнення американців побудувати нову країну, без притаманних Європі монархічних традицій і владних зловживань. Статті поправок, затверджені Конгресом, офіційно були представлені на розгляд законодавчих зборів штатів 28 вересня 1789 року. Процес ратифікації тривав понад два роки і лише 15 грудня 1891 року всі штати схвалили його і Білль набрав чинності [2].

Перша поправка включала основоположні демократичні принципи, які забезпечували свободу та народовладдя. Цією поправкою гарантувалася свобода слова, преси, захист можливості сповідувати чи не сповідувати